

(Политика, 9. 5. 2011)

У Удружењу књижевника Србије, почетком марта, почела је са радом Језичка трибина, на којој се сваке среде расправља о положају српског језика и ћирилице. Поменимо само неке теме: Српски писци и српски језик, Српски језик у свету рачунара, Расправа о ћирилици, Нови „Правопис” Матице српске, Идентитет Црногораца, Како је српски језик постао хрватски, Уставни и законски оквир употребе српског језика и писма... На крају Језичке трибине биће објављен зборник радова са закључцима и прогласом Удружења књижевника Србије о стању српског језика и мерама за његову заштиту.

Спорова око српског језика и ћириличног писма било је и у Вуково време, они се настављају све до данашњих дана. У каквом су стању српски језик и ћирилица данас, разговарамо са Милом Медићем, уредником Језичке трибине УКС, и Љубишом Рајићем, професором Филолошког факултета у Београду.

Политика: После распада Југославије нестао је српскохрватски језик, а добили смо четири језика: српски, хрватски, босански (бошњачки) и црногорски. Да ли је реч о лингвистичком или политичком питању?

Медић: Реч је о великој историјској промени у српској науци о језику. Наука о српском језику може се звати само србистика. На сцену је ступила нова генерација научника. То је историјска промена, највећа у последњих 90 година. Сада је реч о науци, а пре је била више политика него наука.

Рајић: После распада Југославије, српскохрватско говорно подручје распало се на

Да ли је ћирилица запостављена

Пише: Миле Медић, Љубиша Рајић
субота, 18 јун 2011 14:15

четири државе и правно је уређено да сада постоје четири назива. Међутим, лингвистички посматрано, и даље остаје један, српскохрватски језик, који има своје стандардне варијанте. И даље остаје, наравно, право сваког грађана да свој језик назове како хоће. Просто говоримо о различитим стварима: структури, правној норми, социолингвистичком статусу, психолошкој равни идентитета језика.

Политика: У Америци, у Аустралији, на Новом Зеланду, и даље говоре енглеским језиком, није им пало на памет да промене назив језика. Слично је и са шпанским и португалским говорним подручјем. Србија је, очигледно, јединствен пример у свету?

Медић: Код нас је, несумњиво, дошло до преименовања једног језика у више језика. То је насилни чин који нема никакве основе ни у праву, ни у науци. То је самопроглашење туђег језика својим. Међутим, то није чудно, али је страшно са каквом је мирноћом србохрватистика све то прихватала.

Рајић: Један језик може да носи више назива, као у нашем случају, али људи који се дефинишу као припадници више различитих нација у више држава могу користити један назив, као у случају немачког, шпанског, португалског, енглеског. Тако је могло да остане и на српскохрватском говорном подручју, разлике су минималне, и лингвистички посматрано то је и даље остао исти језик. Међутим, била је политичка одлука да се језику дају различити називи као део процеса стварања посебних националних држава. Иако су томе неки лингвисти дали подршку, то нема везе са лингвистиком.

Политика: Стиче се утисак да су око српског језика и ћирилице подељени и лингвисти и писци, као да постоје „две школе”, два различита виђења ствари. У чему су те разлике?

Медић: Нема спора да је ћирилица потиснута у нашем језику и да је то, такође, заоставштина србохрватистике која је харала у српском језику 90 година. Сада су се оправдано појавиле тежње да се врати ћирилица у Србију као главно историјско писмо. Али, исто тако, појавила се и намера да се потпуно укине латиница. То би могло штетити, јер би се тиме изгубила веза са целином српског језичког подручја и са делима написаним латиницом у српском језику за последњих 150 година. Српски језик не може се затворити само у Србију и само у ћирилицу.

Да ли је ћирилица запостављена

Пише: Миле Медић, Љубиша Рајић
субота, 18 јун 2011 14:15

У овом чланку се говори о томе да ли је ћирилица запостављена у Србији. Аутори Миле Медић и Љубиша Рајић истражују разлоге зашто се ћирилица не користи довољно често и дају неке предлоге за њено боље коришћење. Чланак је објављен на сајту "Српски језик" 18. јуна 2011. године.